

**VOORLOPIGE VERSIE**

NIET CITEREN ZONDER BRONVERMELDING  
De definitieve versie, op wit papier, bevat ook het tweetalige beknopt verslag. De bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen.

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

**VERSION PROVISoire**

NE PAS CITER SANS MENTIONNER LA SOURCE  
La version définitive, sur papier blanc, comprend aussi le compte rendu analytique bilingue. Les annexes sont reprises dans une brochure séparée.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

**INTEGRAAL VERSLAG****COMPTE RENDU INTÉGRAL**

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

**Donderdag**

**Jedi**

**09-02-2017**

**09-02-2017**

**Namiddag**

**Après-midi**

*De teksten werden nog niet door de sprekers nagezien. Zij kunnen hun correcties schriftelijk meedelen vóór*

*14-02-2017, om 16 uur*

*aan de Dienst Integraal Verslag.*

*Fax: 02 549 88 47  
e-mail: CRIV@dekamer.be*

*Les textes n'ont pas encore été révisés par les orateurs. Ceux-ci peuvent communiquer leurs corrections par écrit avant le*

*14-02-2017, à 16 heures*

*au Service du Compte rendu intégral.*

*Fax: 02 549 88 47  
e-mail: CRIV@lachambre.be*

largement le temps pour se conformer à l'obligation de respecter cet arrêté. Je l'ai rappelé, le gouvernement fédéral lui-même l'a prévu dans la licence d'exploitation. Personne n'a été pris au dépourvu. Toutes les autorités bruxelloises demandent son application. Et cessons d'opposer respect du sommeil – pas uniquement des Bruxellois mais de tous les habitants concernés par le survol aérien – et soi-disant intérêts économiques!

J'ai pris la liste de tous les importants aéroports européens. Il n'en est pas un seul qui ne limite pas les vols de nuit, voire qui les interdit totalement. Je peux vous parcourir cette liste: de Londres Heathrow, qui est pourtant plus éloigné de Londres que ne l'est Bruxelles-National de Bruxelles, jusqu'à Milan ou Luxembourg, les vols de nuit sont interdits. Va-t-on m'expliquer que, dans tous ces pays où il y a des restrictions à l'activité nocturne des aéroports proches des grandes villes, il y aurait des pertes d'emploi, des menaces économiques qui pèseraient sur l'activité de l'aéroport? Mais non, bien entendu! Il y a tout simplement le respect dû au travail. Et quelle est la bonne condition de travail? D'abord, d'être bien reposé pour se présenter sur son lieu de travail.

**03.12 Eric Van Rompuy (CD&V):** Mijnheer de voorzitter, ik dank de eerste minister en de minister voor hun antwoord.

In het Parlement zullen wij in de komende maanden over de grenzen van de partijen en de Gewesten heen tot een oplossing moeten komen. Ik maak dat dossier al vijftien jaar dag in dag uit mee, want ik woon in Sterrebeek, vlakbij de startbaan. Wij moeten erin slagen om boven onszelf te stijgen en voor oplossingen te zorgen. Ik herhaal nog eens dat die oplossingen zeer dicht bij het historisch baangebruik moeten liggen. Het is natuurlijk mogelijk om van vandaag op morgen een aantal schema's uit te werken waarbij andere startbanen gebruikt worden met als gevolg dat er weer tienduizenden nieuwe gehinderden zullen zijn. Een dergelijk compromis zal onmiddellijk aanleiding geven tot enorm veel protest en houdt maar een paar weken stand, zoals wij dat meegemaakt hebben met de plannen van voormalig ministers Landuyt, Anciaux en Durant. Zo heeft het verbod op nachtvluchten op termijn eigenlijk ook alleen geleid tot meer nachtvluchten, omdat er geen oplossing gevonden werd. Daarom stel ik voor om te proberen over de grenzen van de partijen en de Gewesten heen tot oplossingen te komen. Het is voor onze regio inderdaad cruciaal dat die zestigduizend jobs gevrijwaard worden.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

#### **04 Samengevoegde vragen van**

- de heer Filip Dewinter aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1828)

- de heer Hans Bonte aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1822)

- de heer Georges Dallemagne aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1823)

- de heer Koen Metsu aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1829)

- de heer Philippe Pivin aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1830)

- de heer Gilles Vanden Burre aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1831)

- de heer Hendrik Vuye aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1824)

- mevrouw Annemie Turtelboom aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1825)

- de heer Veli Yüksel aan de eerste minister over "de antiterreurmaatregelen van de regering en het OCAD-verslag over het oprukkende wahabisme" (nr. P1826)

#### **04 Questions jointes de**

- M. Filip Dewinter au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme" (n° P1828)

- M. Hans Bonte au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme" (n° P1822)

- M. Georges Dallemagne au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme" (n° P1823)

- M. Koen Metsu au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme" (n° P1829)

- **M. Philippe Pivin au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme"** (n° P1830)

- **M. Gilles Vanden Burre au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme"** (n° P1831)

- **M. Hendrik Vuye au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme"** (n° P1824)

- **Mme Annemie Turtelboom au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme"** (n° P1825)

- **M. Veli Yüksel au premier ministre sur "les mesures antiterroristes du gouvernement et le rapport de l'OCAM sur l'expansion du wahhabisme"** (n° P1826)

**04.01 Filip Dewinter (VB):** Mijnheer de eerste minister, driewerf hoera, na decennia van negeren, weggijken en relativieren, hebben wij dankzij een uitgelekt rapport van het OCAD het wahabisme, het salafisme en het jihadisme eindelijk ontdekt.

Het salafisme is de belangrijkste ideologische onderstroom van het islamterrorisme en van terreurorganisaties als IS en Al Qaida. 30 jaar lang heeft de Belgische regering actief gecollaboreerd met de landen die de uitvindes, de behoeders, de verdedigers en niet te vergeten de financiers van het wahabisme en het salafisme zijn.

Het is spijtig dat minister Reynders hier vandaag niet aanwezig is. Mijnheer de eerste minister, wij waren en zijn de beste vrienden met Saoedi-Arabië, Qatar, Koeweit en de Verenigde Arabische Emiraten. Met het oog daarop...

**04.02 Eric Van Rompuy (CD&V):** (...)

**04.03 Filip Dewinter (VB):** Mijnheer Van Rompuy, het gaat vandaag over Saoedi-Arabië. Het gaat vandaag over Qatar. Het gaat over Koeweit. Dat zijn de financiers van het terrorisme, van het wahabisme en het salafisme die bij ons aanslagen plegen, niet de Syrische regering!

Als u liever niet bij Syrië staat maar bij Saoedi-Arabië en Qatar, moet u dat nu zeggen. Maar u zegt niets meer. Dat had ik wel verwacht.

Mijnheer de eerste minister, wij waren en zijn met deze en andere regeringen de beste vrienden van Saoedi-Arabië, Qatar en Koeweit. Met het oog

daarop tolereren wij de geldstromen, de propaganda en de instroom van salafisten. In ruil voor olie, handel en heel veel geld collaboreert onze overheid met de financiers en de ideologische inspirators van het terrorisme.

Wedden dat er niets zal gebeuren met het OCAD-rapport? Niets, want de hypocrisie viert ook vandaag hoog tij. Er komen enkele gespierde verklaringen zoals wij dat gewoon zijn, maar verder zal er geen enkele maatregel genomen worden.

Mijnheer Van Rompuy, het seculiere Syrië, met 2 000 christenen die er ongemoeid hun godsdienst kunnen beleven, moet blijkbaar gestraft en geboycot worden terwijl het moedig vecht tegen IS en Al Qāida. Maar Saoedi-Arabië, Qatar en Koeweit, die blijven buiten schot. Zij gaan altijd opnieuw vrijuit omwille van geld en olie.

Mijn vraag ligt voor de hand: sluit de salafistische boekhandels en moskeeën, inclusief de centrale moskee in Brussel, die u ooit aan Saudi-Arabië cadeau hebt gedaan. Wijs hun imams uit. Stop de geldstromen. Organiseer een immigratiestop à la Trump of een salafistenstop voor landen als Saudi-Arabië, Qatar en Koeweit. Kortom, stop de hypocrisie en sluit de grenzen voor de radicale islam.

De **voorzitter**: Collega's, mag ik u vragen om het geluidsniveau van uw gesprekken een beetje te laten zakken. Wij zullen er nog eens normen voor moeten opstellen. Wij luisteren nu naar de heer Bonte.

**04.04 Hans Bonte (sp.a):** Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de premier, ik vond het nogal merkwaardig en op zijn zachtst gezegd verontrustend dat de hoogste veiligheidsinstantie in dit land, de Nationale Veiligheidsraad – bij mijn weten bestaat die uit het kernkabinet en de ministers van Justitie en Defensie – er niet in slaagt om een geheim of discreet rapport van het OCAD binnenskamers te houden. Dat zeg ik omdat het ook opmerkelijk is dat het rapport een paar maanden oud is, zoals ik van de minister van Binnenlandse Zaken kon vernemen. Mevrouw Rutten, voorzitter van een meerderheidspartij, zag een paar weken geleden plotseling de strijd tegen het salafisme als een grote uitdaging. Mevrouw Turtelboom dient vandaag een resolutie in waarin aangedrongen wordt op wat al lang gebeurd moest zijn. Als de regering haar eigen maatregelen die voorgesteld werden op 18 november 2015 had uitgevoerd, dan kon er wellicht een ander rapport geschreven worden.

Mijnheer de premier, de manier waarop dit naar buiten is gekomen, zorgt voor een nieuw etiket en geeft mensen zoals de vorige spreker de gelegenheid om opnieuw het platste racisme en veralgemeningen als "één pot nat" naar voren te schuiven. Daar waar men dagelijks de strijd tegen het radicalisme voert, waar moslims in moskeeën en verenigingen, in klassen, scholen en sportclubs zich dag na dag inzetten tegen die extreme interpretatie van een vorm van de islam, ondervindt men de extra druk ten gevolge van de platitudes die vandaag gebruikt worden.

Mijnheer de eerste minister, ik wil erop aandringen dat we doen wat er wordt gevraagd, namelijk de financiering van die extremistische organisaties tegengaan. Mijnheer Metsu, er liggen in de Kamercommissie Terrorismebestrijding een aantal voorstellen voor. Ik heb begrepen dat de vergadering van morgen werd geannuleerd. Misschien moeten we er morgen aan beginnen. Ik sta klaar om de discussie aan te gaan. Het is trouwens een discussie die in november 2015 door de regering zelf werd aangevat.

Los daarvan, mijnheer de premier, wil ik erop aandringen dat u kijkt naar de manier waarop de Veiligheidsraad functioneert, dat u vooral werkt aan aanbevelingen, maar dat u vooral steun geeft aan de moslimorganisaties en de moskeeën die vandaag strijd voeren tegen het extremisme door ervoor te zorgen dat ze erkend zijn, dat er opleidingen komen en dat er een financiering komt voor de gescreende moskeeën. Dat is het enige antwoord dat we vandaag nodig hebben.

**04.05 Georges Dallemagne** (cdH): Monsieur le premier ministre, ce rapport de l'OCAM, dont les bonnes feuilles sont sorties dans la presse il y a quelques jours, vient contredire les propos que le ministre de l'Intérieur a tenus lorsque je l'ai interrogé, il y a quelques semaines, sur le rôle de la grande mosquée et du wahhabisme. Il nous disait à ce moment-là que le rôle de la grande mosquée dans notre pays ne suscitait pas d'inquiétude particulière.

Or ce rapport, qui arrive après les propos inquiétants du patron de la Sûreté de l'État, la semaine dernière en commission publique Attentats terroristes, confirme l'expansion du wahhabisme dans notre pays. Il confirme la menace que cela fait peser sur la cohésion sociale et sur nos valeurs puisque le wahhabisme tente de détourner une partie de la communauté musulmane de nos valeurs et de nos principes. Il confirme le rôle de pays étrangers dans

l'expansion du wahhabisme, et en particulier de l'Arabie saoudite et du Qatar, à travers la grande mosquée. Il confirme enfin le lien qui existe – il est important de le rappeler – entre le wahhabisme et le terrorisme.

C'est effectivement un rapport extrêmement inquiétant, qui n'est pas surprenant et qui vient rappeler une série de faits.

Monsieur le premier ministre, quand va-t-on enfin prendre suffisamment au sérieux cette question du wahhabisme? Quand va-t-on enfin couper les flux financiers qui ont notamment été révélés par le patron de la Sûreté de l'État, la semaine dernière? Quand va-t-on enfin arrêter la mainmise sur l'islam de Belgique de la part de pays étrangers qui veulent effectivement la discorde entre les Belges de différentes communautés et qui, au-delà de la Belgique, veulent effectivement imposer une idéologie moyenâgeuse à l'ensemble des communautés? Quand allez-vous enfin prendre les mesures qui s'imposent?

**04.06 Koen Metsu** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, het blijkt heel duidelijk dat iedereen spreekt over het alarmerend rapport in verband met het oprukkend salafisme, het gewelddadig salafisme, dat wij eigenlijk moeten definiëren als een levensbedreigende ideologie met één doel: onze huidige maatschappij, met al haar waarden en normen, kapot maken. Zo is het. Het klinkt hard, maar het is vandaag nog eens duidelijk geworden. De salafisten werken en opereren als een sekte die een virus loslaat op een gemeenschap. Onze gemeenschap bestaat echter uit hindoes, moslims, katholieken, anarchisten, joden en noem maar op. De salafisten hebben het tegen die gemeenschap gemunt. Zij zeggen letterlijk dat de islam zich niet moet aanpassen aan de maatschappij, maar dat de maatschappij zich moet aanpassen aan de islam van 1 400 jaar geleden. In een dergelijke visie mogen homoseksuelen van torens gegooid worden en mogen vrouwen geslagen en verkracht worden. Wij zouden allemaal onze burgerrechten verliezen. Dat wil niemand. Niets of niemand zal dat dulden.

Aan de oppervlakte zijn er al langer tekenen aan de wand, maar hoe dieper wij nu graven, des te hallucinanter blijkt die industrie te zijn.

Mijnheer de premier, hoe acuut en hoe groot is dat probleem in uw ogen?

Gisteren las ik dat er sprake is van een



geïntegreerd actieplan. Kunt u ons daarover al iets meer vertellen?

**04.07** **Philippe Pivin** (MR): Monsieur le président, chers collègues, monsieur le premier ministre, je suis heureux de pouvoir vous questionner sur cette problématique afin que vous puissiez nous éclairer sur le rapport de l'OCAM dont la presse a parlé hier. Je crois que la commission de suivi du Comité R pourra l'examiner plus attentivement d'ici une huitaine de jours. Je voudrais néanmoins déjà faire le point de la situation avec vous.

Même si ces informations sont interpellantes, il n'y a quand même rien de nouveau dans tout cela. Depuis des années, notre formation politique, le MR, demande des mesures fortes et concrètes pour lutter contre les prêcheurs de haine – pour mieux les surveiller, en tout cas; des mesures fortes pour un parcours d'intégration obligatoire; des mesures fortes pour un contrôle renforcé du véritable fléau de l'endoctrinement; des mesures fortes aussi pour lutter contre l'islamisme politique. Je vise ici un parti en particulier.

Nous continuons, monsieur le premier ministre, à soutenir ces mesures, parce que nous savons qu'elles sont nécessaires à l'adoption, au déploiement, au rayonnement en Belgique d'un islam des Lumières, un islam qui va d'abord et avant tout aider nos concitoyens musulmans modérés. Nous y sommes favorables.

Actuellement, la commission d'enquête sur les attentats poursuit ses travaux sur un volet auquel nous étions très attentifs: c'est précisément le volet du radicalisme. Notre groupe sera très attentif aux conclusions qui seront rendues par cette commission d'enquête sur ce volet. Mais déjà, un certain nombre d'auditions nous permettent de penser que les éléments du rapport OCAM sont fondés.

Monsieur le premier ministre, ce rapport confirme que face au radicalisme religieux, toutes les autorités publiques de ce pays doivent se coordonner et renforcer leurs services. Je dis "toutes les autorités publiques", que ce soit au niveau fédéral, au niveau communautaire, au niveau régional et jusqu'au niveau communal. Parce que c'est à tous les niveaux que doit se faire le contrôle des mosquées et des associations satellites culturelles et culturelles.

Monsieur le premier ministre, c'est dans cette optique que le Conseil national de sécurité a déjà pris un certain nombre d'initiatives. C'est aussi

dans cette optique que votre gouvernement a fait adopter au mois de juillet dernier la circulaire sur laquelle je voudrais maintenant vous interroger, destinée à lutter contre les prédicateurs de haine et contre leurs lieux d'action.

Peut-on, quelques mois plus tard, faire une première évaluation de cette circulaire, voir si elle a contribué à identifier des prédicateurs de haine, et combien? J'aimerais également vous demander combien de personnes sont enregistrées dans la *Joint Information Box* de l'OCAM. Enfin, quelles sont les missions coordonnées que mènent l'Intérieur et la Justice pour supprimer les activités wahhabites au sein des lieux culturels et culturels proches des mosquées? Je vous remercie.

**04.08** **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, le rapport de l'OCAM sur la montée du salafisme en Belgique, diffusé hier dans la presse, est en effet particulièrement préoccupant. Cette doctrine – la plus extrême de l'islam, car elle est contraire à nos valeurs et anti-occidentale – est malheureusement en train de proliférer au sein de nos mosquées et de nos centres islamiques. C'est absolument inquiétant.

En outre, cette réalité fait écho aux auditions que nous avons organisées cette semaine en commission d'enquête sur les attentats du 22 mars. Des spécialistes de l'islam nous ont en effet expliqué que la Belgique était à la traîne en ce qui concerne l'appréhension du phénomène salafiste, en termes d'encadrement, de lutte contre le radicalisme et, surtout, de développement d'un contre-discours – plus positif et plus progressiste – autour de l'islam. Or ce discours est encore embryonnaire chez nous. Ils ont mentionné, *a contrario*, les cas du Danemark et du Canada, où les efforts fournis par les pouvoirs publics font preuve d'efficacité.

Quelles mesures concrètes comptez-vous prendre non seulement afin d'endiguer le radicalisme, mais aussi de développer ce discours positif au sujet de l'islam que de jeunes auteurs, trop peu entendus chez nous, sont en train d'élaborer? Enfin, monsieur le premier ministre, j'ai envie de vous questionner au sujet de votre conception de la lutte contre le terrorisme. En effet, avec votre gouvernement, vous vous êtes battu pour installer le PNR, dont l'objectif est de surveiller les 11 millions de Belges dès qu'ils prennent le train ou l'avion. Vous souhaitez aussi démanteler les CPAS et obliger les assistants sociaux à dénoncer des individus à partir d'indices de radicalisme.

**04.09 Charles Michel**, premier ministre: Vous êtes contre?

**04.10 Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Oui, nous sommes contre et nous nous en expliquerons la semaine prochaine. C'est ce que vous êtes en train de mettre en place.

J'ai envie de vous dire que, pendant ce temps, des groupes salafistes sont en train de proliférer en Belgique. Monsieur le premier ministre, est-ce là votre conception d'une lutte ciblée et efficace contre le terrorisme?

**04.11 Hendrik Vuye** (Vuye&Wouters): Mijnheer de eerste minister, wij leven al decennialang in een maatschappij waar religie eigenlijk een privé-aangelegenheid is. Het is bij ons niet normaal dat een religie zo zwaar gaat wegen op een samenleving dat zij zorgt voor een samenlevingsprobleem. Dat is hier nu wel aan het gebeuren. Wij hebben te maken met een soort salafistisch missioneringsapparaat. Dat zorgt voor onrust bij de bevolking, niet ten onrechte. Wij kunnen weer onze ogen sluiten, maar wat ik zie gebeuren, doet mij meer en meer denken aan het boek *Soumission* van Michel Houellebecq. Dat is wat wij zien gebeuren. Dat willen wij niet voor Vlaanderen.

Wat staat er in het OCAD-rapport? In het OCAD-rapport staat dat de schotten tussen vreedzaam salafisme, politiek salafisme en jihadistisch salafisme verdwenen zijn en dat het eigenlijk communicerende vaten zijn geworden. Zoals altijd, dankzij de schitterende zesde staatshervorming, zijn wij bijzonder goed gewapend om dat te bestrijden. Wij hebben er iets van gemaakt waarbij de erkenning van de erediensten op het federale niveau zit en de erkenning van kerkgemeenschappen op het gewestelijk niveau. Wie heeft dat ooit bedacht? Dat maakt natuurlijk dat er gekibbel ontstaat tussen minister Geens en minister Homans over de vraag of men bij de erkenning van moskeeën al dan niet toegang heeft tot de verslagen van de Veiligheid van de Staat. Als men voor de erkenning van een moskee geen toegang heeft tot de verslagen van de Veiligheid van de Staat, waar zijn wij dan eigenlijk mee bezig? Dan zijn wij gewoon aan het spelen met onze eigen veiligheid.

Er is een reuzegroot probleem met de plaats van religies in onze maatschappij. Dat probleem is niet nieuw. Wij hebben dat al gekend. Wij hebben meegemaakt dat de katholieke religie druk legde op en nadrukkelijk aanwezig was in het politieke leven. Dat hebben wij achter ons gelaten. Mijn

fractie wil dat heel duidelijk nooit meer. De scheiding van Kerk en Staat geldt voor alle religies. De gelijkheid van man en vrouw geldt voor alle geloofsovertuigingen. Indien iemand op een salafistische wijze door het leven wil gaan, dan kan dat in de Golfstaten, maar niet in Vlaanderen. Dat moeten wij heel duidelijk maken. Dat moeten wij heel duidelijk stellen.

Ik heb hierbij enkele vragen, mijnheer de eerste minister.

Ik heb gelezen dat het rapport van het OCAD al is besproken in de Nationale Veiligheidsraad en dat er een aantal voorstellen is gevraagd aan de veiligheids- en inlichtingendiensten. Is daar al iets uitgekomen?

Meer algemeen, wat gaat de regering doen tegen dit enorme samenlevingsprobleem waarmee wij worden geconfronteerd?

**04.12 Annemie Turtelboom** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, het OCAD-rapport bevestigt onze ergste vermoedens. Steeds meer moskeeën en islamitische centra in ons land staan onder de invloed van het salafisme.

Het salafisme is een extremistische lezing van de islam, die haaks staat op de moderniteit, die de scheiding tussen Kerk en Staat verwerpt, die de gelijkheid tussen man en vrouw niet aanvaardt en die vijandig tegenover de democratie staat. Dat dergelijk extremisme bestaat, is voor ons zeer verontrustend.

Wat echter totaal onaantvaardbaar is, is dat deze ideeën vanuit het buitenland actief worden ondersteund met subsidies, studiebeurzen, reizen en de import van publicaties. Deze zijn afkomstig uit het buitenland, meer in het bijzonder uit Saudi-Arabië. In een rapport van het Europees Parlement heeft men het over 10 miljard. De Veiligheid van de Staat heeft hier in de parlementaire commissie over 1,8 miljoen gesproken, alleen voor de grote moskee. In andere rapporten heeft men het over 4,5 miljoen euro.

Wij moeten goed begrijpen wat er onder onze ogen aan het gebeuren is. Buitenlandse actoren sponsoren met gigantische financiële middelen extreme ideeën die bedoeld zijn om onze samenleving te ontwrichten en te ondermijnen, om de integratie en de ontwikkeling van een Europese islam te verhinderen en om een vijandig klimaat te creëren tegenover onze universele Westerse

normen en waarden, waarbij de stap naar geweld en terreur klein is. Dergelijke propaganda, die vanuit het buitenland wordt gefinancierd, kan geen enkel Europees land accepteren.

Mijnheer de eerste minister, ik las dat de Nationale Veiligheidsraad aan een rapport en een actieplan werkt. Ik ben daar bijzonder tevreden over. Kunt u al iets vertellen over de inhoud ervan?

Zullen wij de geldkraan naar het salafisme ontbloten en droogleggen?

Overlegt u vooral ook met uw Europese collega's? Het probleem moet immers ook op Europees niveau worden aangepakt.

**04.13 Veli Yüksel** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het enige en juiste antwoord dat wij op het rapport van het OCAD kunnen en moeten geven, is dat wij tot een islam moeten komen die in onze samenleving en in onze democratische rechtsstaat is ingebed.

Daarom moeten wij natuurlijk de geldstromen vanuit Saudi-Arabië, vanuit de Golfstaten naar bepaalde gebedsplaatsen, naar bepaalde vzw's, droogleggen. Een belangrijk wapen daarbij is, volgens onze fractie, de erkenning van moskeeën. Door de erkenning van moskeeën kunnen onze diensten een betere controle erop uitoefenen, wat uiteraard leidt tot meer transparantie, waar wij vandaag zoveel nood aan hebben.

De twintig moskeeën waarvoor thans een advies is afgeleverd aan de Veiligheid van de Staat, moeten dringend worden erkend. De erkenning van moskeeën is een eerste belangrijke stap maar wij moeten verder durven gaan. Wij moeten uitkijken naar instrumenten om clandestiene gebedsplaatsen op te doeken en wij moeten haatpredikers aanpakken. Uiteraard neemt de regering heel wat initiatieven in dat verband. In de commissie Terrorismebestrijding liggen heel wat voorstellen voor inzake de financiering van extremisme en radicalisme. Wij zullen deze wetsvoorstellen de komende weken en maanden samen behandelen.

Collega's, wij worden vandaag geconfronteerd met een zeer gevaarlijke tendens, tegen dewelke wij krachtig moeten optreden. Het kan echt niet de bedoeling zijn dat wij in dit verhaal economische belangen of andere afwegingen laten primeren en ons beleid daarop afstemmen.

Mijnheer de premier, ik kom tot mijn drie concrete

vragen.

Ten eerste, welke initiatieven zult u nemen op diplomatiek en economisch vlak om de beïnvloeding vanuit Saudi-Arabië, vanuit de Golfstaten, te beperken?

Ten tweede, dit is een heel ruime problematiek binnen de Europese Unie. Wat zult u doen om deze problematiek op de Europese kaart te plaatsen?

Ten derde, niet onbelangrijk, welke rol zal deze regering spelen met betrekking tot de erkenning van moskeeën, waarop wij al zo lang wachten?

**04.14 Charles Michel**, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, les rapports, dont des extraits ont été publiés dans la presse, mettent en évidence ce que nous pressentions. Effectivement, cela fait quelques années déjà que nous ressentons bien qu'il y a une stratégie pour tenter de diffuser un certain nombre de discours extrêmement haineux et contraires aux valeurs fondamentales de l'État de droit et de la démocratie.

Het is de keuze van de regering om de situatie in alle transparantie te beschouwen en om na te gaan op welke manier er duidelijke initiatieven en concrete maatregelen kunnen worden genomen om zo snel mogelijk het beste antwoord te kunnen bieden. Dat is onze ambitie. Ik bevestig dat wij een paar weken geleden, in de loop van december, een eerste belangrijk gesprek hebben gehad met de Veiligheidsraad. Aan de veiligheidsdiensten werd het mandaat gegeven om een operationeel plan uit te bouwen, in overleg met de deelstaten en met de gemeenten die ook een belangrijke rol hebben in deze zaak. Dat betekent dat wij op federaal niveau, samen met ministers Jambon en Geens, ons best zullen doen om operationeel te handelen tegen een strategie van haat en die volledig in contradictie is met onze universele en fundamentele waarden.

Nous avons effectivement l'ambition de continuer à progresser. Certains l'ont mis en évidence, nous avons lancé un paquet de trente mesures pour lutter contre le terrorisme, le radicalisme et la mise en question de ces valeurs démocratiques qui nous tiennent à cœur. Comme vous l'avez mentionné, dans le courant de l'été passé, une circulaire Plan R a été élaborée afin d'adopter une stratégie commune dans la lutte contre les prédicateurs de haine, afin d'adopter une stratégie plus forte au départ des différents services de renseignement, notamment pour pouvoir agir



préventivement de la manière la plus forte possible.

Il faut dire la vérité! Nous sommes bien sûr confrontés à une difficulté et il y a une ambition très forte, très déterminée – que je ressens d'ailleurs au-delà des frontières majorité-opposition – d'agir sur un sujet aussi essentiel. C'est un premier point que je voulais mentionner et je ne doute pas que l'on pourra travailler avec de nombreux parlementaires qui sont convaincus de la nécessité d'agir.

Ik ben tevreden een aantal parlementsleden te hebben gehoord met een duidelijke boodschap. Nogmaals, laat het duidelijk zijn dat er voor ons ter zake geen twijfel bestaat.

Nous vivons dans un État de droit, une démocratie. Nous partageons des valeurs qui nous permettent, quelles que soient nos convictions politiques, philosophiques, religieuses, notre orientation sexuelle, et quelles que soient les différences entre nous, de vivre ensemble dans le respect grâce à ce socle commun de valeurs fondamentales.

En aucun cas et à aucun moment, nous ne pouvons accepter que ce socle commun de valeurs fondamentales soit battu en brèche et remis en cause par un discours qui prône la haine. Cette haine est à mes yeux une forme de totalitarisme. Il s'agit d'imposer une manière de vivre dont nous ne voulons pas, parce que nous sommes fiers de nos valeurs universelles héritées des Lumières.

Oui, nous devons agir sur le plan européen car ce n'est pas qu'un problème belge, ceux qui l'ont dit ont raison. Nous devons travailler pour faire en sorte que se développe un islam des Lumières, totalement compatible, sans la moindre ambiguïté, avec les valeurs démocratiques et celles de l'État de droit.

En aucun cas, ce n'est un combat contre l'islam. Monsieur Dewinter, cela fait une grande différence entre vous et nous!

U bent racist, u bent xenofob. U bewondert een massamoordenaar. Dat maakt het grote verschil tussen u en ons! (Applaus)

**04.15 Filip Dewinter (VB):** Als het politiek correcte halfrond uitgeapplaudisseerd is, kunnen wij misschien terugkomen tot de essentie. De essentie is dat hier vandaag veel lippendienst is bewezen aan de strijd tegen de radicale islam,

een strijd die mijn partij al dertig jaar voert en waarvoor u altijd doof bent gebleven. Anders hadden wij de problemen waarmee wij vandaag worden geconfronteerd, niet gekend. U hebt de andere kant uitgekeken. U bent naïef multicultureel verder gegaan op de weg die de uwe was en u bent dus ook mee verantwoordelijk voor de problemen die thans onbeheersbaar zijn geworden.

Laten wij vandaag niet hypocriet zijn, mijnheer de premier. Vorig jaar was het een lid van het koninklijk huis, gevolgd door ministers en politici, die in Saudi-Arabië zoete broodjes gingen bakken met dezelfde sjeiks, mijnheer Van Rompuy, mijnheer de premier, die het salafisme en het wahabisme hier met het geld van Saudi-Arabië, van Qatar, financieren. Dat is de realiteit. U kunt daarmee lachten maar zo is het wel.

Denken dat u nu kunt ontsnappen door een gematigde islam in ons land te promoten is een illusie, want de salafistische principes zitten als een kuiken in het ei, in de islamitische leer en zijn onverbreekelijk met elkaar verbonden. Alleen het bannen van de islam, het weren van de islamisering, het sluiten van onze grenzen voor degenen die uit de moslimlanden komen, ook uit de wahabistische landen — zoals dat gebeurt in de VS van Amerika onder leiding van Donald Trump — kan en moet en zal een oplossing zijn.

**04.16 Hans Bonte (sp.a):** Mijnheer de voorzitter, ik wil mij ten zeerste distantiëren van de inhoud van de vorige spreker. Dat neemt niet weg, mijnheer de premier, dat ik denk dat wij bij de meerderheid in dit Parlement een vorm van schizofrenie zien.

Eerst en vooral wil ik opmerken dat u niet hebt gereageerd op mijn kritiek dat het toch wel merkwaardig is dat een dergelijk rapport uit de Nationale Veiligheidsraad lekt. Blijkbaar is het geen probleem dat dit gebeurt op een moment dat er in het Parlement een onderzoekscommissie zich buigt over terrorisme, en dat er een Comité P en een Comité I bestaan.

Volgens mij is dat wel een probleem, getuige de vorige spreker.

Mijnheer de premier, u hebt wel gelijk — en u herhaalt voor een deel de oproep die u na de aanslagen in Parijs en in Brussel gedaan hebt — als u vraagt om over de partijgrenzen heen, over de grenzen van oppositie en meerderheid heen, naar oplossingen te zoeken.



Ik hoorde daarstraks mevrouw Turtelboom, de heer Yüksel en de ondervoorzitter van de commissie Terrorismebestrijding zeggen dat wij inderdaad die financiering moeten stopzetten. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, er staan al maanden wetsvoorstellen in die zin op de agenda van de commissie Terrorismebestrijding, alleen krijgen wij ze niet besproken. Ik stel overigens vast dat de commissievergadering van morgen alweer is geannuleerd.

Ten slotte, neem het van mij aan, mijnheer de premier, dat wij de strijd tegen het radicalisme nooit zullen winnen zonder de steun van de moslimgemeenschap zelf, dag na dag op alle plaatsen, in alle steden van dit land. Er is een signaal van steun nodig ten aanzien van al die mensen, leerkrachten, moskeemedewerkers, jeugdwerkers, met een moslimachtergrond die dag na dag jongeren ervan weerhouden om in de val te lopen. Vandaar dat het zo dringend is om de discriminatie tussen de religies op te heffen en om reguliere moskeeën te erkennen en te subsidiëren.

**04.17 Georges Dallemagne** (cdH): Monsieur le premier ministre, la bonne nouvelle aujourd'hui c'est que l'alarme sonne sur tous les bancs. Nous ne sommes plus dans le déni. Il y a cet appel, ce cri de tous les parlementaires pour préserver notre cohésion sociale, pour faire en sorte que les valeurs dont vous avez parlé, celles auxquelles nous sommes tous attachés, les valeurs de liberté, de respect, de dignité, prévalent dans le respect de chacun. C'est un combat à l'opposé total du discours d'extrême droite que nous avons entendu aujourd'hui; à l'opposé de ce discours de haine, d'intolérance, de violence et de conflit entre les différentes communautés du pays. C'est à ce combat auquel vous avez fait référence que nous tenons et c'est pour cela qu'il est important, aujourd'hui, de prendre des mesures concrètes.

Vous avez entre les mains des dispositions et des dispositifs qui vous permettent de fermer les officines qui répandent le wahhabisme. Vous savez, ainsi que votre ministre de la Justice que j'ai interrogé à ce sujet, que les ASBL qui ne remettent pas leurs comptes peuvent être dissoutes, que celles qui reçoivent plus de 100 000 euros de l'étranger peuvent l'être aussi. Il s'agit notamment du cas de la mosquée du Cinquanteaire, mais pas seulement. Il y a des instruments qui vous permettent d'agir immédiatement mais d'autres dispositions devront être mises en place pour que nous puissions voir cet islam des lumières auquel nous tenons tous tant.

Il est urgent et important de tarir ces flux étrangers dont parlait M. Yüksel. Il faut reconnaître les mosquées mais il faudra aussi pouvoir, à terme, faire en sorte que les mosquées-garages, ces mosquées clandestines, celles qui ne veulent pas être reconnues parce qu'elles veulent continuer à recevoir un financement international, soient également interdites.

**04.18 Koen Metsu** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het is inderdaad zeer belangrijk om deze financieringsstromen droog te leggen. Zo werkt onze fractie op dit ogenblik aan een voorstel om het hawalabankieren, het ondergronds bankieren, de kop in te drukken. Wij nemen er inderdaad de tijd voor om met een goede tekst voor de pinnen te komen. Wat wij niet doen, is halfslachtige wetsvoorstellen indienen die dan een negatief advies krijgen van bijvoorbeeld de privacycommissie.

Ik heb het over uw voorstel, mijnheer Bonte. Wat moet ik doen? Moet ik morgen een commissie laten bijeenkomen om uw halfslachtig voorstel weg te stemmen, of mag ik u de tijd geven om de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen en dan misschien en hopelijk tot een goed compromis te komen?

**04.19 Hans Bonte** (sp.a): Collega Metsu, u kunt van mij niet verwachten dat ik altijd perfecte teksten indien. Vandaar dat in een parlementaire commissie de mogelijkheid wordt gegeven om teksten te amenderen. Ik heb nog nooit een taboe geformuleerd ten opzichte van amendementen.

Inmiddels ben ik al jaren vragende partij om een aantal wetsvoorstellen, zoals de fusie van de politiezones in de hoofdstad, op de agenda te plaatsen, maar dat weigert u. En zo kan ik nog een tijdje doorgaan.

Het enige dat ik vaststel is dat de onderzoekscommissie die morgen gepland was, alweer geannuleerd is omdat het niet past in uw agenda.

**04.20 Koen Metsu** (N-VA): Onwaarschijnlijk!

Wat wij niet uit het oog mogen verliezen, is dat dit een en-enverhaal is. Het gaat niet alleen over de financiering van terreur. Als wij de financieringsstromen blootleggen, mogen wij niet denken dat het probleem ineens opgelost is. Wij moeten bijvoorbeeld ook de communicatiekanalen blootleggen. Ook daaraan zullen wij verder blijven werken.

Ik garandeer allen hier aanwezig dat de N-VA-fractie elk goed voorbereid en goed gemotiveerd wetsvoorstel zal steunen, of het van de meerderheid komt of van de oppositie. Wij rekenen erop dat u hetzelfde doet met onze voorstellen.

**04.21 Philippe Pivin** (MR): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Le gouvernement doit continuer à agir, nous en sommes conscients et nous savons que le gouvernement continuera à agir!

Il faut regarder les choses en face. Ce Parlement a aussi une responsabilité à assumer dans cette problématique. Cela passe notamment par le travail en commission d'enquête, par le travail en commission de lutte contre le terrorisme. Ce travail prend du temps, parfois trop de temps.

J'espère que nous pourrons arriver à adopter ensemble les textes utiles qui nous permettront de lutter contre ce que nous dénonçons tous.

Chers collègues, il en va de notre sécurité publique et du respect de nos valeurs.

**04.22 Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Soyons clairs, le salafisme représente le même cancer pour notre société que les propos haineux de l'extrême droite et de M. Dewinter! C'est pour cette raison qu'un contre-discours...

(...): (...)

**04.23 Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): C'est la même chose! Vous vous situez au même niveau!

Un contre-discours est fondamental! Le développement d'un contre-discours, avec des auteurs qui prônent une vision progressiste, ouverte et positive de l'islam, s'impose. Ces auteurs existent. Ils parlent souvent à des publics plus jeunes mais ils sont très peu présents dans nos bibliothèques, dans nos centres islamiques, dans les formations données notamment aux conseillers islamiques ou aux imams. C'est une des recommandations qui a été formulée hier par les experts que nous avons entendus en commission d'enquête attentats. Je souhaite vraiment qu'on puisse la mettre sur la table.

Par ailleurs, cela nous a été dit également, cela doit être fait avec des personnes de confiance. C'est un élément fondamental pour "réancrer" ces jeunes radicalisés dans leur quartier, dans leur communauté ici en Belgique.

Enfin, on connaît les réelles difficultés dans les prisons. Le ministre de la Justice le sait également, il faut renforcer les moyens au niveau de l'accompagnement des prisonniers radicalisés ou identifiés comme tels. Il faut renforcer le soutien aux consultants islamiques mais aussi l'encadrement lors de la sortie de prison. En effet, on sait que des radicalisés sortent fréquemment de prison et il est important que l'encadrement soit le plus efficace et le plus fort possible.

**04.24 Hendrik Vuye** (Vuye&Wouters): Mijnheer de eerste minister, mijn fractie gaat niet op de thee of op de koffie bij de heer Assad. Alles wat u gezegd hebt over de waarden van de Verlichting delen wij ten volle. Niet voor honderd procent maar voor duizend procent.

Vandaag blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat bij twee op de drie Belgen, moslims niet meer welkom zijn. Dat wil dan ook zeggen dat er in onze maatschappij een samenlevingsprobleem is, een groot samenlevingsprobleem. Als deze cijfers kloppen, dan geldt niet, zoals de voorzitter van de grootste partij zegt, dat wij geen probleem hebben met de islam, maar dat er een probleem is binnen de islam. Wat een sofisme, wat een gebrek aan durf om de dingen te benoemen. Wat een gebrek aan durf. Als dat de cijfers zijn, dan hebben wij hier een groot maatschappelijk probleem.

Wij kunnen daar nog tegen optreden, wij moeten daar ook tegen optreden. Wij moeten durven onze waarden te verdedigen. Wij kunnen dat ook. Niemand verplicht ons moskeeën te erkennen. Niemand verplicht ons om buitenlandse financiering van religies toe te laten. Wij moeten heel duidelijk religies de plaats geven die zij hebben in onze maatschappij, met name als een privé-aangelegenheid.

Iedereen is hier welkom en iedereen kan hier op een normale manier zijn religie beleven. Dat moet heel duidelijk zijn. Wat echter niet kan, is dat men hier een vorm van salafisme wil beleven. Dat kan niet. Wil men dat doen, dan moet men dat elders doen. Dan moet men dat in de Golfstaten doen.

Mijn fractie wil hier in ieder geval geen *soumission*, geen onderwerping zoals beschreven in het boek van Houellebecq.

**04.25 Annemie Turtelboom** (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, het is duidelijk dat de regering dit probleem onderkent en wil aanpakken en ik dank u daarvoor. Ik ben blij dat wij in dit Parlement unaniem, op alle banken, het probleem erkennen en willen aanpakken.

Ik vraag u dan ook om het debat over bepaalde wetsvoorstellen, waarover nog niet kon worden gestemd omdat zij juridisch misschien nog verfijnd moeten worden, en het debat over andere teksten, alle kansen te geven. Dat is wat de samenleving vandaag verwacht. Zij verwacht dat wij hier samen met alle democraten in de samenleving een vuist maken voor onze principes. Wij hebben zeer lang gevochten voor de scheiding tussen Kerk en Staat. Ik meen dat het vandaag dan ook niet meer dan logisch is dat wij vechten voor de scheiding tussen geloof en buitenlandse financieringen.

**04.26 Veli Yüksel** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, premier, collega's, de burgers verwachten van de regering maar ook van het Parlement een krachtig signaal om het salafisme en het extremisme aan banden te leggen. Er liggen heel wat voorstellen voor in de commissie. De regering heeft ook heel wat zaken gerealiseerd en er zit nog veel in de pijplijn. Wij moeten versneld werk maken van al deze voorstellen.

Mijnheer de premier, onze moslimmedeburgers zijn de grootste slachtoffers van radicalisme, extremisme en terrorisme. Met onze voorstellen en ideeën inzake de bestrijding van het salafisme, het extremisme en dergelijke, moeten wij absoluut in dialoog gaan met de moslimgemeenschap. Wij moeten hen daarbij betrekken. Alleen op die manier zullen wij erin slagen om krachtig weerwerk te bieden tegen dit gevaar voor de hele samenleving en om een krachtig signaal te geven.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

#### **05 Questions jointes de**

**- M. Daniel Senesael à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'accès aux soins de santé et la grogne des cardiologues" (n° P1832)**

**- Mme Catherine Fonck à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'accès aux soins de santé et la grogne des cardiologues" (n° P1833)**

**- M. Damien Thiéry à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'accès aux soins de santé et la grogne des cardiologues" (n° P1834)**

#### **05 Samengevoegde vragen van**

**- de heer Daniel Senesael aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de toegang tot de gezondheidszorg en het ongenoegen bij de cardiologen" (nr. P1832)**

**- mevrouw Catherine Fonck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de toegang tot de gezondheidszorg en het ongenoegen bij de cardiologen" (nr. P1833)**

**- de heer Damien Thiéry aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de toegang tot de gezondheidszorg en het ongenoegen bij de cardiologen" (nr. P1834)**

**05.01 Daniel Senesael** (PS): Madame la ministre, veut-on continuer à avoir une médecine accessible à tous pour le plus grand nombre, avec des soins de qualité, ou pas? C'est la question que posait aujourd'hui dans la presse la présidente de la Société belge de cardiologie, alors qu'un congrès de plus de 900 cardiologues se réunit actuellement à Bruxelles. C'est une question essentielle pour l'avenir, madame la ministre, dont la réponse peut faire peur au vu des économies substantielles que vous avez décidé de réaliser dans nos soins de santé.

Vous le savez, un vent de révolte gronde. Avant-hier, les médecins et les pharmaciens, hier, les kinésithérapeutes et les dentistes et, aujourd'hui, ce sont les cardiologues qui montent au créneau pour dénoncer un manque d'investissements dans le domaine.

Et pourtant, madame la ministre, vous le savez mieux que quiconque, les progrès thérapeutiques en cardiologie ont été impressionnants ces dernières années. Ils ont permis de sauver davantage de patients, mais aussi de réduire leur séjour à l'hôpital et donc de diminuer de manière significative les coûts indirects pour l'assurance soins de santé. Je ne prendrai qu'un exemple, édifiant, madame la ministre: le *transcatheter aortic valve implantation* (TAVI), pour lequel la valve est remboursée mais pas l'acte pour la mettre en place. Ce sont donc aux hôpitaux de s'occuper des ressources pour payer l'anesthésiste, l'infirmière spécialisée, la salle d'opération et le reste. Au vu des coupes sombres budgétaires, qui sont impressionnantes, nous nous retrouvons devant un choix de société interpellant et peut-être stigmatisant.

Madame la ministre, la colère est partout, les craintes fusent de toutes parts. Que répondez-vous à ces cardiologues? Une accessibilité des soins de cardiologie sera-t-elle encore possible pour tous les patients à l'avenir? Voulez-vous